



OPPDAL KOMMUNE

Sentraladministrasjonen

1 av 1

Vår dato
23.08.04

Vår referanse
LESK/04/01122-2/024

Deres referanse

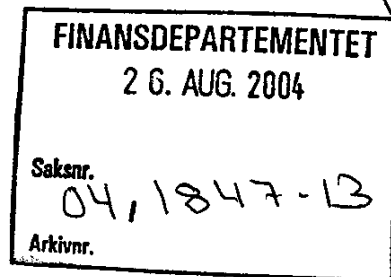
Vår saksbehandler
Leidulf Skarbø

Direkte telefon
72401160

Deres dato

Finansdepartementet, skattelovavdelingen

Pb 8008 dep
0030 OSLO



Skatteoppkreverutvalgets utredning; høringsuttalelse fra Oppdal kommune

Det vises til høringsinnbydelse av 18.06.04. Formannskapet i Oppdal kommune har behandlet utredningen i f-sak 04/079 (vedlagt), og ønsker å gi følgende uttalelse:

Skatteoppkrevingen bør fortsatt være en kommunal eller felleskommunal oppgave. Utvalget har fremmet forslag til en rekke forbedringstiltak som vil kunne gi positiv effekt uten å statliggjøre oppgavene. Det er en forutsetning for det kommunale økonomiske selvstyret at kommunene skal kunne påvirke sitt inntektsfundament. En statliggjøring vil svekke disse mulighetene. En større distanse mellom skatteyter og skatteoppkrever vil neppe være forenlig med målsetningene om større brukervennlighet i forvaltningen. Det er også bekymringsfullt dersom en omorganisering fører til at skatteoppkrevingen tas ut av området for folkevalgt innsyn og kontroll.

Med hilsen

Leidulf Skarbø
leder økonomi

Postadresse

Inge Krokanns veg 2
7340 OPPDAL

Email: post@oppdal.kommune.no

Telefon
Telefaks

Kommunehuset

72 40 10 00
72 40 10 01

Helsesenteret

72 40 14 00
72 40 14 99

Seljev.6
7340 OPPDAL

Bankgirokonto

4266 06 00013
Konto for skatt
7855 05 16348

Organisasjonsnr.

964 983 003



Behandles av	Utvalgssaksnr	Møtedato
Formannskapet	04/079	19.08.04

Skatteoppkreverutvalgets utredning - høringsuttalelse

Vedlegg:

- 1 Høringsinnbydelse av 18.06.04 fra Finansdepartementet
- 2 Kap. 2 i NOU 2004: 12

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Saksopplysninger

I brev av 18.06.04 fra Finansdepartementet har kommunene blitt invitert til å gi høringsuttalelse til skatteoppkreverutvalgets utredning. Denne foreligger i NOU 2004:12 "Bedre skatteoppkreving". Sammenhangskomiteet fra utredningen er vedlagt saken.

Skatteoppkreverutvalget hadde som mandat å "vurdere og foreslå tiltak som kan forbedre skatteoppkreverfunksjonen", og dette ble nærmere angitt slik:

- Utvalget skal beskrive behovet for forbedringer/endringer innenfor de tre hovedfunksjonene som inngår i den lokale skatteoppkreverfunksjonen; arbeidsgiverkontroll, innkreving av skatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift samt føring av skatteregnskapet.
- Utvalget skal vurdere forbedringstiltak innenfor en fortsatt kommunal organisering av skatteoppkreverfunksjonen.
- Utvalget skal vurdere forbedringstiltak innenfor en statlig organisering av skatteoppkreverfunksjonen.
- Utvalget skal redegjøre for de økonomiske og administrative konsekvenser av de tiltak som vurderes.
- Utvalget skal i prioritert rekkefølge fremme konkrete anbefalinger til tiltak som kan føre til forbedring av skatteoppkreverfunksjonen.

Utvalget sine forslag inneholder både funksjonelle og organisatoriske endringer. De funksjonelle endringene som trekkes frem i rapporten er i hovedsak følgende:

- Hyppigere rapportering og betaling av arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk
- Gebyr ved betalingsmislighold og ved påleggs- og utleggstrekk
- Mer effektive sanksjonsmuligheter ved betalingsmislighold
- Elektronisk tilgang til flere offentlige registre
- Offentlig registrering av utleggsforretninger som har intet til utlegg
- Styrking av kommunenes incitamenter for skatteinnfordring
- Praktiske forbedringstiltak gjennom skattekontoordning, overføring av restskatt til neste års forskudd, innhenting av tredjemannsopplysninger, videreutvikling av styringsparametre for arbeidsgiverkontrollen, og forbedringer av innrapporteringsrutinene fra arbeidsgivere

Utvalget har gått igjennom tre organisasjonsmodeller:

- Dagens kommunale organisering
- En statliggjøring av skatteoppkrevingen, med overføring av oppgaver til ligningsmyndighetene, og oppretting av statlige, regionale kontor for tvangsinnfordring.
- En mellomløsning med forskyvninger av oppgavefordelingen, hvor tvangsinnfordringen forblir kommunal, mens øvrige oppgaver overføres til ligningsmyndighetene.

Det har blitt lagt til grunn tre kriterier når disse modellene har blitt vurdert; kvalitet og effektivitet i skatteoppkrevingen, hensynet til brukerne, og andre hensyn, - herunder synergieffekt i forhold til annen virksomhet, bekjempelse av økonomisk kriminalitet, distriktspolitiske hensyn, folkevalgt kontroll og innsyn, kommunalt økonomisk selvstyre og overgangskostnader. Utvalgets flertall mente at en statlig organisering av skatteoppkrevingen er det mest naturlige, da det etter deres mening vil gi best ressursutnyttelse og resultat, samt legge til rette for en mer brukerorientert skatteforvaltning. Utvalgets mindretall, - bestående av kommunale aktører, - mente at de fleste argumenter taler for fortsatt kommunalt ansvar for skatteoppkrevingen.

Vurdering

De funksjonelle endringene som utvalget skisserer burde ikke være særlig kontroversielle; - det er i alles interesse å utvikle skatteoppkreverfunksjonen slik at man oppnår best mulig effekt. Det er ikke særlig hensiktsmessig å gjøre det til noen politisk oppgave å ta stilling til disse spørsmålene. Det er *organisasjonsspørsmålet* som gjør høringen til en politisk sak; - om skatteoppkrevingen i fremtiden fortsatt skal være kommunal, eller om den skal statliggjøres.

Utvalget synes å ha betraktet organiseringen utfra fornuftige og dekkende kriterier, men flertallets vektning av det enkelte kriteriets betydning, - og vurderingene rundt disse, - er det grunn til å stille seg mer spørrende til. Fortsatt kommunal skatteinnkreving er av vesentlig betydning for å bevare økonomisk selvråderett i lokalforvaltningen. Delvis tilbakeføring av selskapsskatten var begrunnet nettopp av hensynet til en tettere kobling mellom kommunenes utgifter til inntekts ervervelse og inntektssiden. En statliggjøring av skatteinnfordringen vil være et skritt i motsatt retning, - innflytelsen over inntektene vil bli svekket.

Norsk skatteinnkreving viser høy løsningsgrad i forhold til andre land. De kommunale skatteoppkreverne klarer å innkreve mellom 99 og 100% av all utlignet skatt. Små kommuner har like gode innkreivingsresultat som store kommuner. Det er grunn til å tro at dette skyldes at innfordring grunnleggende dreier seg om kommunikasjon mellom skatteoppkrever og skatteyter. Effekten av en statliggjøring er ikke utredet, og det er vanskelig å kunne argumentere for at det er noe å tjene på en statliggjøring. En landsomfattende undersøkelse gjennomført av Norsk Gallup i 2002 viser at de kommunale skatteoppkreverkontorene scorer høyere på brukerservice enn de statlige skatteetatene når det gjelder tilgjengelighet, kundebehandling, saksbehandlingstid, informasjon og forutsigbarhet. Ligningskontorenes nye telefonvaktordning, - hvor skatteyterne ikke lenger skal forholde seg til sitt lokale ligningskontor, - er et eksempel på svekket tilgjengelighet og brukervennlighet.

Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen medfører god rettssikkerhet for skatteyterne, ved at det er etablert et grunnleggende skille mellom fastsettelsesmyndighet (ligningsvesen), og innkreivingsmyndighet (skatteoppkrever). En oppheving av dette skillet vil oppheve den organisatoriske rettssikkerhetsgarantien. Kommunalt ansvar gir også grunnlag for folkevalgt innsyn og kontroll, - gjennom de etablerte ordningene med skatteutvalg og kontrollutvalg. En statliggjøring og sentralisering vil medføre at denne gjennomsiiktigheten svekkes. Store, statlige sektorkontor dominert av sterke profesjonsgrupper vil ikke være særlig egnet for reelt innsyn og kontroll for allmennhet og folkevalgte med lekmannskunnskap.

Skatteoppkrevingen foregår i små kommuner i fagmiljø som også ivaretar kommunens innkreiving av kommunale avgifter, betaling for tjenester og eiendomsskatt. Gjennom dette fagmiljøets kunnskap om

innbyggernes betalingshistorikk og betalingsevne skapes det synergieffekter. Dermed blir det også mulig å opprettholde levedyktige innkrevingsmiljø i små kommuner. Dagens desentraliserte organisering innebærer at det opprettholdes innkrevingsmiljø og arbeidsplasser i distriktene, og betyr også at det lokale næringsliv har kort vei til en av sine viktigste offentlige samarbeidspartnere. En statliggjøring vil bety sentralisering og reduksjon av antall kontorer med distriktpolitiske konsekvenser.

Utvalgets flertall peker imidlertid på problemstillinger ved dagens organisering som det er grunn til å ta inn overs seg for kommunesektoren. Det er store sprik i ressursinnsats og resultater på kontroll- og innfordringsområdet kommunene imellom. Den kommunale selvråderetten fører altså til at man ikke har en ensartet, nasjonal standard som alle skatteytere blir underlagt, - men skatteyterne blir prisgitt hvordan den enkelte kommune prioriterer området. I mange kommuner utredes mulighetene for sammenslåing av skatteoppkreverkontorer. Utvalgsflertallet peker på at dette ikke nødvendigvis vil skje utfra skattefaglige argument, - og at slike sammenslåinger også vil løsrive virksomheten fra den øvrige forvaltningen. Det pekes også på at økende grad av elektronisk rapportering og kommunikasjon vil senke behovet for kontakt med det lokale nivået, og at samordning med ligningsforvaltningen representerer en forenkling for brukerne.

Utvalget synes derimot ikke å ha drøftet tilstrekkelig hvilken rolle lokal skatteinnkreving spiller for innbyggernes skattemoral. Det burde vært utredet nærmere om det finnes noen sammenhenger mellom den norske tradisjonen for sterkt desentralisert skatteinnkreving og høy betalingsgrad. Når man betaler skatten til et kommunalt oppkreverkontor får man synliggjort koblingen mellom offentlige inntekter og utgifter; innbyggerne betaler skatt til kommunen og får velferdstjenster tilbake fra den samme organisasjonen. En større frikobling og ytterligere distanse mellom skattebetaling og kommunale ytelser vil kunne tilsløre sammenhengen mellom lokalforvaltningens tjenestetilbud og de skatteinntekter man er avhengig av for å opprettholde ytelsene.

Rådmannens tilråding:

Formannskapet viser til NOU 2004:12 "Bedre skatteoppkreving", og avgir følgende høringsuttalelse:

Skatteoppkrevingen bør fortsatt være en kommunal eller felleskommunal oppgave. Utvalget har fremmet forslag til en rekke forbedringstiltak som vil kunne gi positiv effekt uten å statliggjøre oppgavene. Det er en forutsetning for det kommunale økonomiske selvstyret at kommunene skal kunne påvirke sitt inntektsfundament. En statliggjøring vil svekke disse mulighetene. En større distanse mellom skatteyter og skatteoppkrever vil neppe være forenlig med målsetningene om større brukervennlighet i forvaltningen. Det er også bekymringsfullt dersom en omorganisering fører til at skatteoppkrevingen tas ut av området for folkevalgt innsyn og kontroll.

Behandling i Formannskapet - 19.08.04:

Vedtak i Formannskapet - 19.08.04:

Rådmannens tilråding ble enst. vedtatt.